

ת"פ 13977/12/13 - מדינת ישראל נגד מחמד אלקורעאן, א. מגדלי סאמר בנין והשקעות בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 13977-12-13 מדינת ישראל נ' אלקורעאן ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט, סגן הנשיא שמואל הרבסט מדינת ישראל באמצעות ב"כ עוה"ד ע. מרקס
המאשימה	נגד 1. מחמד אלקורעאן 2. א. מגדלי סאמר בנין והשקעות בע"מ באמצעות ב"כ עוה"ד איימן ח'טיב
הנאשמים	

גזר דין

הנאשם הורשע בהכרעת דין אשר ניתנה לאחר הליך הוכחות בעבירות של מסירת אמרות או תרשומות כוזבות בדו"ח, פנקסי חשבונות כוזבים, מרמה, ערמה ותחבולה לפי סעיפים 220(2), 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה.

הנאשם הורשע בעבירות אלה לאחר שבין השנים 2007-2008, היה הוא הבעלים ומנהלה הפעיל של החברה הנאשמת 2, העוסקת בבנייה. הנאשם אשר היה מחויב בניהול ספרים ובהגשת דיווחים לרשויות המס בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה, מסר דוחות או תרשומות כוזבות, השתמש בערמה או תחבולה, וכן קיבל חשבוניות שלא בוצעו עבורן עבודה ובלא ששילם את הכספים אותם הוציא כביכול עבור העבודה מושא החשבוניות.

בהכרעת הדין הורשע הנאשם בכך שכלל בספרי החשבונות לשנים 2007-2008 של הנאשמת 2 חשבוניות של חברת א.א.א. ראנקו בע"מ וחברת נערן בניה והשקעות, בסך כולל של 1,357,690 ₪.

לעומת זאת, הנאשם זוכה בהכרעת הדין מעבירות אלה ככל שהתייחסו לחברה שלישית שנזכרה בכתב האישום, חברת רז סל מערכות בע"מ, לאחר שלא הוכחה אשמתו ביחס אליה.

כמו כן, הנאשם הורשע בעבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 216(4) לפקודה בצירוף סעיף 222(א) ואחריות מנהלים לפי סעיף 224 לפקודה, לאחר שבמהלך השנים 2007-2009 לא הגישו הנאשמים את הדו"ח על הכנסותיה של הנאשמת 2.

הנאשמת 2 הורשעה בעבירות אלה, בשינויים המחויבים.

עמוד 1

תסקיר שירות מבחן

תסקיר שירות מבחן מיום 27.10.20 סוקר את קורות חייו של הנאשם ומלמדנו כי הנאשם בן 49 שנים, נשוי ואב לחמישה ילדים. הוא אינו עובד ומתגורר בערערה.

הנאשם יליד הארץ, בעל שמונה שנות לימוד, ללא תעודת בגרות או הכשרות מקצועיות וללא שירות צבאי. בחוויות הלמידה שיתף בקשיים רבים, ובנוסף נעדר דמויות בוגרות מלוות ותומכות בתחום הלמידה בשנות בית הספר. הנאשם שיתף כי התקשה לשהות בכיתה הלימוד באופן רציף, נהג לשוטט ובשל הישגיו הלימודיים הנוכחיים, החליט לעזוב את המסגרת הלימודית ולהשתלב במסגרת תעסוקתית. בגיל 14 החל לעבוד באולם אירועים ובהמשך במפעל "נשר" ובהסעת פועלים. לאחר מכן עבד באופן עצמאי כנהג משאית ובשנת 2005 פתח עסק עצמאי בתחום הבנייה. הנאשם תיאר כי הוא רואה חשיבות רבה בדאגה לביטחון משפחתו, ועם פתיחת העסק נעזר באחרים, שכן הוא לא יודע קרוא וכתוב.

הנאשם הוא הבן השני במשפחה שבה עשרה ילדים. לפני כארבע שנים נפטר אביו, כתוצאה ממחלה. במשך שנים עבד אביו בקק"ל ושירת כגשש בצבא ולנאשם היה עמו קשר קרוב ומיטבי ועם מותו, פרץ סכסוך בין בני המשפחה סביב רכוש וממון והקשר עם משפחת המוצא נותק.

לנאשם ואשתו חמישה ילדים בין הגילאים 12-27 והם מתגוררים יחד בערערה. אשתו בת 43, אינה עובדת ועוסקת בטיפול בבית ובילדיה ולנאשם ולה מערכת יחסים טובה.

שניים מילדיו של הנאשם סובלים מנכויות שונות, כפי שהוצג במסמכים רפואיים שהנאשם הגיש לשירות המבחן, ותואר כי הנאשם הוא דמות משמעותית בטיפול בהם. הנכויות משפיעות על רבות על שגרת חיי המשפחה ויוצרות קשיים ומורכבויות רבות, והנאשם שיתף בתחושות דאגה ודחק בנוגע לעתיד משפחתו וליכולתו להמשיך לדאוג ולטפל בהם.

הנאשם ללא עבר פלילי, ואין באמתחתו הרשעות קודמות.

ביחס לעבירות כאן, הנאשם לא מודה בביצוען. הוא תיאר כי הקים עסק עצמאי מתוך רצון לדאוג לביטחונה הכלכלי של משפחתו והסתייע בסובבים אותו כדי להתנהל באופן אחראי ומסודר בניהול עסקיו, הוא הצר על כך שלא שמר את כל המסמכים שהיה עליו לשמור מתוך חוסר ידע וסבור כי אם התקיימו טעויות נוספות, הדבר התרחש בשל אי ידיעתו קרוא וכתוב.

קצינת המבחן מסרה כי השלכת טעויותיו בניהול העסק על העובדה שאינו יודע קרוא וכתוב, מקשה עליו לקיים התבוננות מעמיקה בבחירותיו ולבחון מעשיו באופן מעמיק.

בהערכת הסיכון והסיכוי התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתמודד עם שגרת חיים המאופיינת בתחושת לחץ ודחק בשל התמודדויות שונות במשפחת הגרעין. הצורך בממון משמעותי עבורו ומהווה גורם מכריע בבחירותיו בחיים מתוך רצון לדאוג לביטחון הכלכלי עבור משפחתו, וכי משלב זה החלה נפילתו המתוארת בכתב האישום ובהכרעת הדין.

עוד נמסר כי מדובר באדם בעל כישורי חיים טובים בתחום התעסוקה כפי שהדבר מתבטא בהשתלבותו במסגרות תעסוקתיות במהלך חייו.

שירות המבחן התרשם כין קיים פער משמעותי בין הכרעת הדין וכתב האישום לבין תיאוריו את העבירה, והוא מתקשה להתייחס לבחירותיו והתנהלותו באופן עצמאי.

בשקלול גורמי הסיכון והסיכוי תוך התייחסות להיעדר עבר פלילי, האחריות שמפגין כלפי בני משפחתו, מאפייני אישיותו, הקושי לבחון את התנהלותו והפער הקיים בין הכרעת הדין וכתב האישום לבין תיאוריו, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום המרמה והרכוש.

שירות המבחן הוסיף כי קיימת נזקקות טיפולית בחייו של הנאשם אשר תוכל לאפשר לו לבחון חוויות חייו, לעבד רגשותיו לרכוש מודעות לתפיסות אשר מהוות סיכון לבחירת ולהתנהגות עוברת חוק, אולם הנאשם שלל נזקקות טיפולית. לפיכך, תפיסתו כנפגע בשל נסיבות חייו לא מאפשרת התבוננות במעשיו כפסולים או עוברי חוק.

לפיכך, לאור המתואר, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם והמליץ על הטלת עונש מוחשי שיחדד לו את המחירים להתנהלות בעייתית לצד מאסר מותנה שיהווה אלמנט מרתיע צופה פני עתיד.

הטיעונים לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי העבירות בוצעו במשך כשלוש שנים. מדובר במעשים אקטיביים של חשבוניות פיקטיביות והיקף הסכומים והשיטתיות שבמעשים, מהווים נסיבות לחומרה.

הפסיקה קובעת כי בעבירות אלה יש להחמיר בענישה בשל החשיבות של הערכים המוגנים ובשל הקלות בביצוע העבירות והקושי לאתרן והכלל הוא עונשי מאסר בפועל, תוך שכל מקרה נידון לגופו.

לשיטת המאשימה, מתחם העונש ההולם נע בין **10 ל-24 חודשי מאסר**, לצד ענישה נלווית של מאסר על תנאי צופה פני עתיד וענישה כלכלית בדמות קנס משמעותי.

באשר למיקומו של הנאשם בתוך המתחם העונשי, לצד היעדר עבר פלילי, הנאשם אינו נוטל אחריות מאה על מעשיו. הנאשם גם לא טרח להסיר את מחדלו ולשלם את מה שהיה עליו לשלם לרשויות המס ולכן הוא לא זכאי להתחשבות בהיבט זה.

אשר לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, הנאשם לא יכול להיבנות מכך, שכן הוא בחר לנהל הוכחות ולעשות זאת בדרך ארוכה.

לכן, לנוכח אי לקיחת האחריות, וכן העובדה כי המחדל לא הוסר, ביקשה המאשימה למקם את הנאשם באמצע המתחם, בהתאם להמלצות שירות המבחן הממליץ על ענישה מוחשית. לצד זאת ביקשה להטיל מאסר על תנאי, קנס בגובה 10% משווי העבירה, כגורם מרתיע.

הסנגור טען מנגד, כי לא מדובר בתיק חמור כפי שהציגה המאשימה. לאחר שמיעת הראיות, זיכה בית המשפט את הנאשם בחלק מן העבירות, והיקף העבירות שבהן הורשע הוא בהיקף של 1.3 מיליון שקלים ופסקי הדין שבהם נגזרו עונשי מאסר ממושכים דנו בעבירת בהיקפים חמורים יותר.

הנאשם בחר לנהל את התיק שכן הוא הרגיש כל הזמן שהוא חף מפשע ונפל קרבן לאנשים, ואכן במהלך הראיות

השפיעו העדים שהעידו ובית המשפט זיכה את הנאשם בחלק מן העבירות. יתכן שהנאשם ביצע את העבירות בתום לב, ולכן הוא ביקש להילחם על חפותו.

הנאשם הוא אדם חיוני, נורמטיבי, ללא עבר פלילי, במשך כל השנים עבד כדי לפרנס את משפחתו. הוא סובל ממחלות כרוניות ונכה, כפי שמעידים המסמכים הרפואיים שהגיש וחי מקצבת נכות של המל"ל, ובנוסף שניים מבניו מתמודדים עם בעיות רפואיות והנאשם מטפל ועוזר להם. גם שני בניו מקבלים קצבה מהביטוח הלאומי.

לפיכך, מדובר בנסיבות משפחתיות ואישיות קשות שיש להתחשב בהן.

עוד ביקש הסנגור להתחשב בזמן שחלף מאז ביצוע העבירות בשנת 2007-2008.

לשיטת הסנגור המלומד, עוה"ד ח'טיב, בהתחשב בסוג העבירות ובהיקפם, ענישה מאוזנת צריכה להיות בת מספר חודשי עבודות שירות, תוך שיש למקם את הנאשם במתחם הנמוך ביותר ולגזור עליו מספר חודשים בודדים של עבודות שירות.

לעניין המחדלים בתיק, טען הסנגור כי לגבי הנאשמת 2, ישנם קנסות ועיצומים כתוצאה מאי הגשת הדוחות בזמן, סך הכל 70,000 ₪. כלומר, נטל המס נמוך מאוד, ולכן גם הקנס צריך להיות מידתי ובהתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם.

הנאשם בדברו האחרון, אמר כי שניים מילדיו נכים וכך גם הוא. הוא מטפל באמו ובמשפחתו, ובשנת 2010 סגר את העסק. הוא אמר כי הוא שגה, הוא לא קורא עברית או ערבית ומאשים את עצמו. התיק נמשך כמעט 15 שנים, במהלך הגיע מבאר שבע לכל דיון בבית המשפט באוטובוס, כיוון שאין לו רישיון נהיגה בשל מחלת הסוכרת.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 15.12.20 קובעת כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות.

דין והכרעה

עבירות המיסים פוגעות במשאבי המדינה. העוברים עליהן גורעים את כספי המיסים שבהם הם מחויבים מן הקופה הציבורית, ולכן הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מביצוען הם הגנה על כלכלת המדינה לצד הערך של שוויון בנשיאת בנטל המיסים, המוטל על כלל האזרחים. הימנעותו של אדם המחויב בתשלום במיסים, משמעותה הכבדת הנטל על האחרים הנושאים בו כדין.

ייחודן של עבירות המיסים הן שהן מבוצעות בקלות רבה, תוך ניהול עסקיהם של העוברים אותן, לעתים במחדל ולעתים בביצוע מעשה אקטיבי, וכך הם נמנעים מתשלום מס, תוך שהם משיגים לעצמם רווח על חשבון הקופה הציבורית ומשלמי המיסים האחרים. אמנם אין בעבירת אלה שליחת יד פיזית אל כספים מוחשיים, אך מדובר בעבירות שמשמעותן היא שליחת יד של ממש אל הקופה הציבורית.

אל מול הקלות שבביצוע העבירות, קיים קושי באיתור מבצעי העבירות, ולכן כאשר אלה מתגלות, המגמה בפסיקה היא הטלת עונשים משמעותיים ומרתיעים.

כתב האישום מתאר את העבירות שהתרחשו בתוך שנתיים כחלק מניהול עסקיו את החברה, הנאשמת 2, כעבירות שחזרו על עצמן, אך ביניהן קשר הדוק, והן מהוות מסכת עבריינית אחת, ולכן ייקבע לה מתחם עונשי אחד, אשר יהלום את החזרה על העבירות.

במקרה זה, במשך שנתיים, תוך ניהול הנאשמת 2, הנאשם הגיש חשבוניות עבור עבודות שלא ביצע, כנגד תשלומים שלא קיבל, וכך למעשה הערים על רשויות המס, הגדיל את הוצאותיו העסקיות והפחית מן התשלום שהיה עליו לשלם. מספר החשבוניות, 23 חשבוניות שהנאשם הציג שלא כדין, מעלה שמדובר בעבירות שחזרו על עצמן במהלך תקופה משמעותית בת שנתיים.

מדובר בעבירות אקטיביות של הצגת חשבוניות מלאכותיות, כך שהנאשם פעל באופן ממשי על מנת להערים על רשויות המס, ומכאן עוד מאפיין המלמד על חומרת המעשים.

למעשים אלה נוספו גם עבירות פסיביות שהנאשם הורשע בהן- אי הגשת דו"ח במועד ואחריות מנהלים בגין כך.

השימוש בחשבוניות אשר אינן מייצגות עסקאות אמת, מלמד על עבירות מתוכננות, ונראה שהסיבה שהביא את הנאשם לבצען הוא המטרה להגדיל את היקף הוצאותיו ובכך להפחית את תשלום המיסים שבהם הוא חייב. ניכר שהנאשם הבין את מעשיו, והוא יכול והיה עליו להימנע מביצוע המעשים. הנזק שגרמו המעשים הוא גריעת תשלומי מיסים שהיו צריכים להגיע לקופה הציבורית.

אציין כי הפסיקה אשר הגישה המאשימה לתמיכה בטיעוניה לעונש, עוסקת במקרים חמורים מהמקרה שלפניי. כך, בפסק הדין שניתן ברע"פ 4659/20 **מורטוב נ' מדינת ישראל**, נדחה ערעור על גזר הדין שניתן בעניינם של נאשמים אשר הואשמו בעבירות נוספות על עבירות לפי פקודת מס הכנסה, לאחר שהונו גם את המוסד לביטוח הלאומי והציגו מצג לפיו העסיקו עובדים אשר בפועל לא העסיקו. הנאשמים התארגנו עם אדם נוסף ויחד הוציאו לפועל תוכנית עבריינית מתוחכמת, אשר כללה ניצול אנשים מאוכלוסיות מוחלשות, שהיקפה הוא בסכום של למעלה -2 מיליון שקלים, במשך תקופה של 4 שנות מס. משום כך, מתחם העונש שנקבע באותו מקרה, 15-30 חודשי מאסר בפועל, גבוה לענייננו.

פסק הדין הנוסף אותו הגישה המאשימה ברע"פ 460/17 **אבו הדואן נ' מדינת ישראל**, מתאר גם הוא נסיבות שונות, ועוסק בנאשם אשר הציג מצג כוזב לפיו הוא שכיר בחברה והוציא חשבוניות על שם החברה, תוך שהוא מבצע עבודות קבלנות מבלי שכלל נרשם כעוסק במע"מ. גם היקפן הכלכלי של העבירות באותו מקרה גדול במאות אלפי שקלים, ולכן המתחם בעניינו נמוך מהמתחם העונשי אשר נקבע באותו פסק דין- **10 ל-36 חודשי מאסר**.

מאידך, הפסיקה שהגיש הסנגור, עוסקת במקרים שבהם נגזרו עונשי מאסר בהתאם להסדרי טיעון ביחס לתקופת המאסר.

בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות המתוארות כאן, בערכים הנפגעים ובמידת הפגיעה בהם, וכן לאור הענישה הנוהגת בפסיקה במקרים דומים, **הרי שמתחם העונש ההולם נע במקרה זה בין 8 ל-30 חודשי מאסר, וזאת יחד עם ענישה מותנית וקנס.**

העונש המתאים

הנאשם, יליד שנת 1972, כיום בן כ-48 שנה, נשוי ואב לילדים.

הנאשם לא הודה בעבירות המיוחסות לו ולכן התקיים הליך הוכחות, אשר בסופו הוא נמצא אשם במרבית העבירות

שיוחסו לו בכתב האישום.

קצינת המבחן עמדה על יחסו של הנאשם לעבירות ומסרה כי הוא אינו מודה בביצוע העבירות. הנאשם תיאר כי הוא עשה כל שביכולתו על מנת להתנהל באופן אחראי בניהול החברה, אך העובדה שאינו יודע קרוא וכתוב ולא שמר את המסמכים הנדרשים פעלה לחובתו.

מאידך, בדבריו האחרונים בבית המשפט, אמר הנאשם כי הוא שגה במעשיו והוא מאשים את עצמו על התנהלותו.

בתובנתו המצומצמת והמאוחרת של הנאשם תומכת העובדה כי עבור הנאשם, אשר במשך השנים קיים אורח חיים תקין ונורמטיבי, זוהי הרשעה יחידה, ומלבדה לא היה מעורב הנאשם בעבר בפלילים. במשך השנים הנאשם היה עסוק בפרנסת משפחתו, הצליח להשתלב בשוק העבודה ופעל כאיש משפחה אחראי, על אף קשיים לימודיים מהם סבל החל מילדותו.

מאז ביצוע העבירות חלפו 11 שנים. כתב האישום בעניינו של הנאשם הוגש בשנת 2013, כארבע שנים לאחר ביצוע העבירות, ומאז התנהלו ההליכים בעניינו, ומטבע הדברים הדבר השפיע על הנאשם ומשפחתו.

מסמכים רפואיים שהציג הנאשם מעידים כי הנאשם סובל ממחלת הסוכרת ובעיות רפואיות נוספות ונטופל בגין. בנוסף הוא מוכר כנכה ובגין כך זוכה לקבלת קצבה מהמוסד לביטוח לאומי, כפי שעולה מאישורים שהציג, ואינו עובד.

עוד צירף הנאשם מסמכים רפואיים המעידים על מצבו הרפואי של שניים מילדיו, ומהם עולה כי אחד מהם, בן 24 שנים, מטופל במצב קשה ביותר, סובל מאי ספיקת לב ונמצא במצב סופני, לאחר אשפוזים חוזרים וממושכים. הוא מתגורר עם הוריו-הנאשם ואשתו, וזקוק לעזרה והשגחה בשל קשיי נשימה תדירים ומחלת לב.

בן נוסף של הנאשם, בן 23 שנים, נחבל בראשו כאשר היה תינוק ומאז נמצא במעקב רפואי, אינו מדבר למעט מילים בודדות, ותלוי לחלוטין בעזרה ותמיכה של בני משפחתו.

בהתחשב במתחם שנקבע לעיל, ומיקומו של הנאשם במסגרתו, בנסיבות רגילות, היה נגזר על הנאשם עונש מאסר לריצוי בפועל. ואולם, בנסיבות רפואיות מיוחדות אלה, של הנאשם, ובעיקר של שני בניו, הרי שעונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריא ימיט על הנאשם ומשפחתו סבל וקושי עצומים, בהינתן שהנאשם הוא אחד משני המטפלים בבניו.

הפגיעה של עונש מאסר במשפחת הנאשם תהא קשה ביותר, ומשום כך במקרה זה, העונש המתאים לנאשם ולנסיבותיו יהא עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, על הרף הגבוה שלהם, בשילוב ענישה כלכלית אשר תהלום את מעשיו של הנאשם, ולמעשה, ימוקם הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה ההולם אשר הובא לעיל- אך לא בתחתיתו.

סיכומי של דבר, לאחר שנתתי דעתי לכל האמור לעיל, לשיקולי הענישה הנדרשים ולנסיבותיו המיוחדות של הנאשם, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. **תשעה (9) חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 15.12.20. רכיב זה לא יחל לפני יום 01.03.21.**

2. שלושה (3) חודשי מאסר אשר אותם הנאשם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום על כל אחת מהעבירות שבהן הורשע בהליך זה.

3. קנס בסך של 130,000 ₪, או 120 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.3.22.

4. הנאשם מתחייב בסך של 30,000 ₪ שלא לעבור על העבירות בהן הורשע, וזאת במשך שנתיים מהיום. הנאשם הבין התחייבות זו והסכים לה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג טבת תשפ"א, 28 דצמבר 2020, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.